

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

In memoriam Jolanthe de Tempe (1947 – 2017)

Christien de Jong

‘Mag ik je iets laten lezen ..?’ Jolanthe de Tempe kijkt me verwachtingsvol aan. Ze toont een ruwe schets van een reflectie, waarin ze haar persoonlijke en professionele ontwikkeling verbindt aan de ontwikkeling van ons vak. Al op vierjarige leeftijd schrijft ze haar eerste verhaal met behulp van een houten letterbak die haar vader in elkaar heeft geknutseld. Het verhaal draagt de titel ‘Ik doe alles’. Ze schrijft: ‘De trots en blijdschap van deze titel weerspiegelt het intuïtieve besef dat er een wereld voor me openging, een wereld van lezen en schrijven.’

De Tempe komt uit een letterlievend gezin. Als kind schrijft ze al verhalen, eerst fictie en later, als ze sociologie gaat studeren, wetenschappelijke verhalen. Begin jaren negentig maakt ze de overgang van docente sociologie naar de systeemtherapie. Aanvankelijk beleeft ze deze overgang als een carrièrebreuk. Maar dankzij een latere ontmoeting met haar hoogleraar sociologie Johan Goudsblom ontdekt ze dat haar ontwikkeling een doorlopende lijn is. Haar focus van de (macro)sociologie maakt plaats voor de microsociologie – oftewel de systeemtherapie – waarin ze cliënten helpt de verhalen van hun leven te vertellen en deze, daar waar ze knellen, te herschrijven.

In 2004 treedt De Tempe toe tot de redactie van het tijdschrift *Systeemtherapie*. Ze schrijft en redigeert talloze artikelen. Ze is van vele therapeutische markten thuis, de directieve therapie, hypnose, de klassieke systeemtherapie, en de methodiek van de nieuwe autoriteit, die ze met Lenny Rodenburg beschrijft (Rodenburg & De Tempe, 2015; Rodenburg, Breugem & De Tempe, 2010). In 2006 bezoekt ze met Elien van Oostendorp het Training and Research Institute for Emotionally Focused Therapy, waarna ze het eerste Nederlandse artikel schrijft over deze manier van werken met paren (De Tempe, 2006).

De Tempe ziet in haar dagelijkse praktijk paren met gecompliceerde problemen. Hoewel eft het uitgangspunt is, blijft ze geïnteresseerd in de randen en grenzen van een therapeutische methode. Het in- en uitzoomen vanuit haar sociologische achtergrond is haar zo eigen. Ze blijft kritisch, zoals in haar gedachte dat *one size fits all* in eft niet opgaat. Haar reflecties en boek-

recensies gaan vaak over publicaties die de randen van een methodiek in kaart brengen en er mooie aanvullingen op geven. Zo schrijft ze een prachtige recensie van Greenberg en Goldman's werk (De Tempe, 2011), waarin verschillende hechtingsbehoeften en -angsten worden onderscheiden die partners uit elkaar kunnen drijven. En ook van het boek van Migerode, *Ik zie u graag*, als partners geen praters zijn en de therapeut ook aandacht moet hebben voor de niet-verbale uitingen van verbondenheid (De Tempe, 2016).

Een nieuwe inspiratiebron werd voor haar de hechtingsgerichte gezinstherapie van Daniel Hughes, waarin de therapeut ouders helpt veiligheid te bieden aan hun kinderen. Ze recenseerde zijn werk (De Tempe, 2013; 2010; 2008) en ontwikkelde met Elien van Oostendorp in Nederland een nieuwe cursus voor deze vorm van gezinstherapie (www.attachmenttrainingen.nl). De attitude die in deze methode centraal staat, was voor haar de kern van de therapeutische relatie: humor, acceptatie, nieuwsgierigheid en empathie. Zo was De Tempe in het contact met haar cliënten. Maar enige strengheid was haar ook niet vreemd. 'Cliënten', zei ze, 'moeten je als therapeut ook belonen voor het werk dat je met ze doet.' Als het stilstaand water is en blijft, is het beter om te stoppen.

In haar eigen praktijk bleef ze cliënten zien zo lang als kon. 'Ik wil sterfen in het harnas', zei ze. Ook hierin zocht ze de randen op van wat nog kon. Ze was in haar leven veel op zichzelf. Maar ze heeft grote liefde en verbondenheid gekend en doorgegeven. Aan haar kinderen, aan haar werk met cliënten, aan het lezen en schrijven over het vak en aan ons collega systeemtherapeuten.

Jolanthe de Tempe. Stille kracht. We zullen je missen.

Literatuur

Rodenburg, L. & Tempe, J. de (2015). 'Ik ben mijn kind zo spuugzat' – Ouderlijke emotieregulatie en nieuwe autoriteit. <i>Systeemtherapie</i>, 27(2), 65-81. Rodenburg, L., Breugem, H. & Tempe, J. de (2010). Ik laat je niet los – Een gestructureerde methodiek voor 'Nieuwe Autoriteit' van Haim Omer. <i>Systeemtherapie</i>, 22(3), 148-164. Tempe, J. de (2006). Emotionally focused therapy voor paren. <i>Systeemtherapie</i>, 18(4), 218-237. Tempe, J. de (2008). Boekrecensie Daniel Hughes, Attachment-focused family therapy. <i>Systeemtherapie</i>, 20(1), 51-54.	Tempe, J. de (2010). Boekrecensie Daniel Hughes, Attachment-focused parenting. <i>Systeemtherapie</i>, 22(1), 50. Tempe, J. de (2011). De wenkbrauwen van Sue Johnson. Hechting en identiteit in emotioneel gerichte relatietherapie. <i>Systeemtherapie</i>, 23(2), 83-92. Tempe, J. de (2013). Verslag masterclasses Furrow & Aarnoudse over Emotionally focused family therapy en Hughes over Attachment-focused family therapy. <i>Systeemtherapie</i>, 25(1), 39-42. Tempe, J. de (2016). Boekrecensie Lieven Migerode, <i>Ik zie u graag – Hoe blijf je gelukkig in je relatie</i>. <i>Systeemtherapie</i>, 28(1), 81-83.